

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กิจกรรมการพยาบาลก่อนและหลังผ่าตัดกับการฟื้นฟูสภาพ
 ภายหลังผ่าตัดในผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้อง

ผู้เขียน นางสาวอัจฉรา สุจาจริง

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิกุล รองศาสตราจารย์ฉวีวรรณ	นันทชัยพันธ์ ธงชัย	ประธานกรรมการ กรรมการ
---	-----------------------	--------------------------

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดคือการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพภายหลังผ่าตัด การผ่าตัดช่องท้องเป็นการผ่าตัดที่พบได้มากในโรงพยาบาลต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับการพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดของผู้ป่วยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล การวิจัยเชิงพรรณนาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการพยาบาลในระยะก่อนและหลังผ่าตัดช่องท้องและการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดของผู้ป่วย ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาอย่างเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วยผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้องจำนวน 100 คนที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลประจำจังหวัดแห่งหนึ่งระหว่างเดือนกันยายน ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2550 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการพยาบาลรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามกิจกรรมการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้อง ข้อมูลการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดรวบรวมโดยใช้แบบบันทึกดัชนีฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดซึ่งประกอบด้วยความรู้สึกรู้สึกปวดและความทุกข์ทรมานจากอาการปวดแผลผ่าตัด การได้รับยาระงับปวด การลุกจากเตียง ภาวะแทรกซ้อน และจำนวนวันนอนหลังผ่าตัด ข้อมูลที่รวบรวมได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทุกรายได้รับการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายและได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมผ่าตัด กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 93 ได้รับการสนับสนุนด้านจิตใจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการสอนเกี่ยวกับการจัดทำนอน (91%) การเปลี่ยนอิริยาบถ (94%) การออกกำลังบนเตียง (58%) การบริหารการหายใจ (78%) การไออย่างมีประสิทธิภาพ (78%) และ การ

ลูกจากเตียง (100%) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการสอนเกี่ยวกับอาการปวดแผลผ่าตัดและวิธีควบคุมอาการปวด ได้แก่ การประเมินอาการปวด (95%) สาเหตุส่งเสริมการปวดแผล (94%) การบรรเทาปวด (97%) และการขอความช่วยเหลือ (100%) กลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 63 ของกลุ่มตัวอย่างได้รับการสอนเกี่ยวกับวิธีบรรเทาปวดโดยไม่ใช้ยา

ในระยะหลังผ่าตัดกลุ่มตัวอย่างทุกรายได้รับการดูแลด้านร่างกาย เช่น การตรวจสัญญาณชีพ การจัดทำนอน การดูแลบาดแผล การลดอาการปวดแผลผ่าตัดโดยการให้ยาตามแผนการรักษา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับการกระตุ้นจากพยาบาลให้มีการออกกำลังกายบนเตียงและการไออย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 66 ของกลุ่มตัวอย่างได้รับการสอนเกี่ยวกับการดูแลบาดแผลในขณะที่ร้อยละ 73 ได้รับการสอนเกี่ยวกับสังเกตภาวะแทรกซ้อน

สำหรับการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัด กลุ่มตัวอย่างมีอาการปวดแผลผ่าตัดระดับที่รุนแรงในวันแรกหลังผ่าตัดทั้งความรู้สึกรู้สึกปวด (คะแนนเฉลี่ย = 8.27, SD = 1.19) และความทุกข์ทรมาน (คะแนนเฉลี่ย = 8.02, SD = 1.42) ความรู้สึกปวดและความทุกข์ทรมานบรรเทาลงในวันที่สองและวันที่สามหลังผ่าตัด จำนวนครั้งเฉลี่ยของใช้ยาระงับปวดในวันที่หนึ่ง สอง และสามหลังผ่าตัด คือ 2.67 (SD = 1.06) 1.67 (SD = 0.86) และ 2.48 (SD = 1.00) ตามลำดับ จำนวนครั้งเฉลี่ยของการลุกเดินหลังผ่าตัดในวันแรกเท่ากับ 0.17 ครั้ง (SD = 0.55) และเพิ่มขึ้นในวันที่สองเป็น 0.98 ครั้ง (SD = 1.26) และวันที่สามหลังผ่าตัดเป็น 2.13 ครั้ง (SD = 1.83) ภาวะแทรกซ้อนที่พบในกลุ่มตัวอย่างได้แก่อาการท้องอืด 19 ราย อาเจียน 2 ราย การติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนต้น 10 ราย และแผลอักเสบติดเชื้อ 4 ราย ส่วนจำนวนวันนอนโรงพยาบาลหลังผ่าตัดอยู่ระหว่าง 3 ถึง 30 วัน มีค่าเฉลี่ย 7.28 วัน (SD = 4.05)

ผลการศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อเสนอในการปรับปรุงการพยาบาลเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ดี นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่าควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อทดสอบวิธีการพยาบาลทางศัลยกรรมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

Thesis Title Pre - and Post-operative Nursing Activities and Post-operative Recovery Among Patients Undergone Abdominal Surgery

Author Miss. Ajchara Sujajing

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Pikul	Nantachaipan	Chairperson
Associate Professor Chaweewan	Thongchai	Member

ABSTRACT

The purpose of surgical nursing is to promote the patients' recovery from surgery. Abdominal surgery is a major operation that is done in most hospitals. Data about nursing care and the postoperative recovery are essential for improving nursing quality. This descriptive study aimed to examine the nursing activities provided to patients pre and postoperative recovery among them. The purposive sample composed of 100 patients undergoing abdominal surgery at a provincial hospital from September to December 2007. The data about nursing activities was collected by using the Nursing Activities for Abdominal Surgical Patients Questionnaire. The Postoperative Recovery Index Form was used to gather data about patient recovery which was composed of pain sensation and distress, analgesic used, ambulation, postoperative complications, and postoperative hospitalization. The data was analyzed by using descriptive statistics.

The results of the study revealed that all sample received nursing care about physical preparation and was provided with information regarding preoperative preparation. More than 93% of the sample received mental support from their nurses before surgery. The majority of the sample was taught about positioning (91%), moving on bed (94%), bed exercise (58%), deep breathing (78%), effective coughing (78%), and early ambulation (100%). Most of the sample

was taught about postoperative pain and how to control pain such as; how to assess pain (95%), causes of pain (94%), how to relieve pain (97%), and how to ask for help (100%). Only 63% of them received information about non-pharmacological pain control.

After operation, the sample (100%) received physical care such as checking vital signs, positioning, wound care, and pain control by using prescribed medication. All of them were encouraged by nurses to perform bed exercise and effective coughing. Only 66 % of the sample was taught about wound care while 73 % was taught about how to observe complications.

In terms of postoperative recovery, the sample experienced severe pain sensation (mean = 8.27, SD = 1.19) and pain distress (mean = 8.02, SD = 1.42) on the first day after the operation. Pain sensation and distress were relieved on the second and the third day. The mean number of analgesic used on the first, second and third day were 2.67 (SD = 1.06), 1.67 (SD = 0.86), and 2.48 (SD = 1.00), respectively. The mean number of ambulation on the first day was 0.17 (SD = 0.55), then increased on the second day (mean = 0.98, SD = 1.26) and the third day (mean = 2.13, SD = 1.83). Postoperative complications experienced by the sample composed of abdominal distension (n = 19), vomiting (n = 2), upper respiratory tract infection (n = 10), and wound infection (n = 4). Postoperative hospitalization ranged from 3 to 30 days (mean = 7.28, SD = 4.05).

The results of the study can be used as the baseline data for improving nursing quality. The results can guide the nursing care in order to meet good outcomes. The experimental research for testing effective nursing interventions is suggested for further study.